EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 10.2.2020
JOIN(2020) 3 final

YHTEINEN KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kertomus yleisestä tullietuusjärjestelmästä vuosina 2018–2019

{SWD(2020) 16 final} - {SWD(2020) 17 final} - {SWD(2020) 18 final} -
{SWD(2020) 19 final} - {SWD(2020) 20 final} - {SWD(2020) 21 final} -
{SWD(2020) 22 final} - {SWD(2020) 23 final} - {SWD(2020) 24 final} -
{SWD(2020) 25 final}

1. JOHDANTO

EU tukee yksipuolisesti yleisen tullietuusjärjestelmänsä (GSP)[i] välityksellä kehitysmaita kestävän kehityksen toteuttamisessa kaupan avulla. Kauppaetuuksilla edistetään yleismaailmallisia arvoja, joihin kuuluvat ihmisoikeudet, perustyönormit, ympäristönsuojelu ja hyvä hallinto.

Tähän kolmanteen joka toinen vuosi laadittavaan GSP-järjestelmän täytäntöönpanoa koskevaan kertomukseen liittyy kymmenen yhteistä (Euroopan komission sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan) valmisteluasiakirjaa. Niissä arvioidaan yhdeksän GSP+-menettelyn edunsaajamaan ja kolmen ”kaikki paitsi aseet” (Everything But Arms, EBA) -menettelyn edunsaajamaan tuloksia tehostetussa yhteistyössä.

Tässä kertomuksessa käsitellään erityisesti

1. **sitä, missä määrin edunsaajamaat hyödyntävät** järjestelmää.
2. tiettyjä **yleisiä aiheita**, mukaan lukien kuolemanrangaistus, kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet, lapsityövoima ja ympäristö.
3. **kumppanuuksia**: annetaan esimerkkejä EU:n yhteistyöstä kumppaneiden kanssa GSP-järjestelmän toiminnan tehostamiseksi.

Kertomus perustuu EU:n valvontakäynteihin, GSP-järjestelmän väliarviointiin[ii] ja EU:n yhteistyöhön kumppanimaiden (mukaan lukien ihmisoikeuksia koskevat vuoropuhelut), kansainvälisten organisaatioiden, kansalaisyhteiskunnan ja teollisuuden kanssa. Kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelu järjestettiin 16. heinäkuuta 2019[iii].

2. POIMINTOJA

GSP-edunsaajamaat edistyvät. Vuosina 2018–2019 useat maat siirtyivät pois järjestelmän piiristä, koska ne saavuttivat ylemmän keskitulotason. Lisäksi EU:n **menestyksekäs neuvotteluohjelma** vaikutti maiden siirtymiseen pois GSP-järjestelmästä, koska ne sopivat kahdenvälisistä etuusjärjestelyistä EU:n kanssa. Vuoden 2019 lopussa **edunsaajamaita oli 71** eli 11 vähemmän kuin edellisessä kertomuksessa.

Etuuksien vaikutuksen osalta **GSP-järjestelmästä on tullut entistä tärkeämpi** sekä absoluuttisesti että suhteellisesti. Vaikka edunsaajamaiden lukumäärä vähenee, GSP-maista peräisin olevan EU:n tuonnin arvo kasvoi 16,2 prosenttia eli 158 miljardista vuonna 2016 yhteensä 183,6 miljardiin euroon vuonna 2018 (EU:n kokonaistuonti kasvoi 13,3 prosenttia). GSP-järjestelmää hyödyntävän tuonnin arvo oli 68,9 miljardia euroa tästä summasta.

GSP-järjestelmä on **erityisen tärkeä köyhimmille maille**: vähiten kehittyneiden maiden (LDC-maat) osuus EU:n kokonaistuonnista oli 2,2 prosenttia vuonna 2018, mikä on yli kaksi kertaa enemmän kuin LDC-maiden osuus maailman tuonnista (0,98 prosenttia vuonna 2017[iv]). EBA-edunsaajamaiden EU:hun suuntautuva etuuskohteluun perustuva vienti kasvoi 15,3 prosenttia.

Afrikkalaisista GSP-edunsaajamaista peräisin olevan EU:hun suuntautuvan etuuskohteluun perustuvan viennin arvo nousi 17,2 prosenttia ja kasvoi 3,3 miljardiin euroon. **Mauritania** lisäsi GSP-vientiään 62 prosenttia ja **Senegal** 44 prosenttia. Afrikasta EU:hun suuntautuvan GSP-viennin osuus on kuitenkin yhä suhteellisen pieni

eli alle viisi prosenttia, vaikka **71 edunsaajamaasta 31 on Afrikasta.** Eniten GSP-järjestelmästä hyötyviin aloihin kuuluu vaatetusala, jolla muut maat ovat yleensä kilpailukykyisempiä. Koska GSP-järjestelmä tarjoaa tilaisuuksia monilla muilla aloilla (esimerkiksi jalostetut elintarvikkeet), sitä voitaisiin hyödyntää enemmän. Merkitystä on myös sillä, että järjestelmästä ei tiedetä, sekä afrikkalaisten yritysten vientivalmiuksia rajoittavilla tekijöillä.

GSP-järjestelmän **kauppaetuuksien hyödyntäminen** nousi 81,8 prosenttiin vuonna 2018 (78,8 prosenttia vuonna 2016). EBA-menettelyn osalta luku oli 93,4 prosenttia. Etuuksia on hyödynnetty pääasiassa vaatetusalalla, sillä viennin monipuolistaminen on yhä haasteellista.

GSP-edunsaajamaissa toimivat EU:hun tuojat ja teolliset toimijat tukevat kestävän kehityksen toimintaohjelmaa. Niillä voikin olla myönteinen rooli erityisesti työmarkkinauudistusten sekä työterveyden ja -turvallisuuden edistämisessä. Esimerkiksi **Pakistanin, Bangladeshin, Myanmarin ja Sri Lankan** vientiteollisuudessa halutaan noudattaa kansainvälisiä normeja. Tämä on suoraa seurausta siitä, että (eurooppalaiset) ostajat vaativat vastuullisia toimitusketjuja, ja sillä on huomattava vaikutus näihin maihin.

GSP+-edunsaajamaat ovat **edistyneet järjestelmässä lueteltujen 27 kansainvälisen yleissopimuksen tehokkaassa täytäntöönpanossa. Ne ovat myös tehneet lisäsitoumuksia**. Kaikki GSP+-maat ovat allekirjoittaneet **Pariisin sopimuksen** ja vastaavat joskus GSP+-valvontakäyntien yhteydessä esitettyihin pyyntöihin (**Filippiinit**). **Armenia** allekirjoitti YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (KP-sopimus) toisen valinnaisen pöytäkirjan ja lakkautti tosiasiallisesti kuolemanrangaistuksen. Lisäksi maa allekirjoitti yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista (vammaisyleissopimus).

Lapsityövoiman osalta **Mongolia** suostui äskettäisen valvontakäynnin seurauksena tekemään selvityksen lapsityövoimasta. **Pakistanissa** tehdään maanlaajuinen selvitys lapsityövoimasta. **Sri Lanka** onnistui vähentämään lapsityövoiman käytön 16 prosentista yhteen prosenttiin uraauurtavien ”lapsityövoimasta vapaiden alueiden” avulla. **Bolivia** puolestaan korotti työssäkäynnin vähimmäisiän kansainvälisten vähimmäisnormien mukaisesti 14 vuoteen. **Kap Verde** edistyi alaikäisten prostituution ja seksuaalisen hyväksikäytön kriminalisoinnissa. **Paraguay** hyväksyi kansallisen strategian lapsityövoiman käytön lopettamisesta vuoteen 2024 mennessä.

Edunsaajamaat jatkavat sitoumusten noudattamista myös sen jälkeen, kun ne ovat siirtyneet pois GSP-järjestelmästä. Esimerkiksi **Paraguay** julkaisi vuonna 2019 – siirryttyään pois GSP-järjestelmästä – vapaaehtoisen välikertomuksen YK:n ihmisoikeusneuvoston yleisen määräaikaisarvioinnin suositusten täytäntöönpanosta.

Joissakin maissa **tehdään sitoumuksia ennen hakemista GSP+**-järjestelmään: **Uzbekistan** hyväksyi lain Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan allekirjoittamisesta osana GSP+-järjestelmään hakemista koskevaa ohjelmaansa.

GSP-vaatimusten noudattamiseen liittyy kuitenkin yhä myös haasteita: kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet ovat kaventumassa, etenkin **Pakistanissa ja Filippiineillä**. Kuolemanrangaistusta (sen täytäntöönpanoa) on vaadittu entistä kovempaan ääneen **Sri Lankassa, Mongoliassa ja Filippiineillä**. Suurin osa edunsaajamaista kärsii **yhdistymisvapauteen** liittyvistä haasteista.

Maat, jotka ovat **haluttomia puuttumaan huolta herättäviin ongelmiin ja sitoutumaan niiden ratkaisemiseen, ovat tarkkailtavina**. EU tehosti **Bangladeshin, Kambodžan ja Myanmarin** kanssa käytävää vuoropuhelua, jotta ne toteuttaisivat konkreettisia toimia ja etsisivät kestäviä ratkaisuja vakaviin puutteisiin perusluonteisten ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittamisessa.

Kunkin maan kanssa tehdään yhteistyötä eri tavoin:

Bangladeshin kanssa tehtävässä yhteistyössä keskitytään ILO:n yleissopimusten noudattamiseen. Bangladeshin viranomaiset suostuivat EU:n valvontakäynnin aikana lokakuussa 2019 kehittämään aikataulutetun etenemissuunnitelman työntekijöiden oikeuksien parantamiseksi. Suunnitelma liittyy erityisesti Bangladeshin työlain ja vientiteollisuuden vapaa-alueesta annetun lain yhdenmukaistamiseen.

Myanmarin kanssa ihmisoikeuksiin ja työntekijöiden oikeuksiin liittyvistä huolenaiheista keskusteltiin korkean tason valvontakäynnin aikana lokakuussa 2018 ja helmikuussa 2019. Keskusteluja jatkettiin ensimmäistä kertaa koskaan järjestetyn EU:n ja Myanmarin ylempien virkamiesten kokouksessa toukokuussa 2019 ja kesäkuussa 2019 järjestetyssä EU:n ja Myanmarin ihmisoikeusvuoropuhelussa, jossa yhtenä puheenjohtajista toimi ihmisoikeuksista vastaava Euroopan unionin erityisedustaja.

Kambodžan puutteelliset tulokset ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien alalla johtivat tullietuuksien tilapäistä poistamista koskevan menettelyn käynnistämiseen.

3. EDELLISEN KERTOMUKSEN JÄLKEINEN KEHITYS

Yleinen tullietuusjärjestelmä koostuu **kolmesta menettelystä**:

EU myöntää **yleisen GSP-menettelyn** nojalla tullien **alennuksia** alhaisen tulotason tai alemman keskitulotason maista peräisin oleville tuotteille, jotka kattavat noin 66 prosenttia kaikista tullinimikkeistä ja jotka eivät ole muun EU:n markkinoille pääsyä koskevan etuuskohtelun piirissä.

Niiden maiden osalta, jotka hyötyvät **kestävää kehitystä ja hyvää hallintoa edistävästä erityisestä kannustusmenettelystä** (**GSP+**), EU **poistaa** tullit pääosin samojen tullinimikkeiden kattamilta tuotteilta.

Kaikki paitsi aseet (Everything But Arms, EBA) -menettelyssä myönnetään täysin tulliton ja kiintiötön markkinoillepääsy kaikille tuoduille tuotteille aseita ja ammuksia lukuun ottamatta niiden maiden osalta, jotka YK on luokitellut LDC-maiksi. Edunsaajamaat eivät menetä EBA-asemaansa, vaikka ne tekevät vapaakauppasopimuksen EU:n kanssa.

3.1. Lainsäädännön päivitykset

Euroopan komissio hyväksyi useita GSP-asetukseen liittyviä säädöksiä:

- **Tuotteiden graduaatio**: Helmikuun 12. päivänä 2019 annetulla komission asetuksella keskeytettiin useiden tuotteiden tullietuudet vuosiksi 2020–2022 seuraavilta kolmelta edunsaajamaalta: **Intia, Indonesia ja Kenia**[v]**.**

- **Poistaminen GSP-edunsaajamaiden luettelosta:** GSP-edunsaajamaan asema poistettiin seuraavilta mailta, jotka saavuttivat ylemmän keskitulotason kolmena peräkkäisenä vuotena: **Kamerun, Fidži, Georgia, Irak, Marshallinsaaret ja Tonga**[vi] (1. tammikuuta 2017) ja **Paraguay**[vii] (1. tammikuuta 2019).
- Useat maat menettivät edunsaajamaan aseman, koska ne tekivät EU:n kanssa **etuuskohtelukauppaa koskevan sopimuksen**: **Norsunluurannikko, Ghana ja Swazimaa** (1. tammikuuta 2019), **Georgia** (1. tammikuuta 2017)[viii] ja **Ukraina** (1. tammikuuta 2018)[ix].

Jotkin maat menettivät EBA-etuutensa, koska ne siirtyivät pois LDC-maiden ryhmästä: **Samoa** (1. tammikuuta 2019)[x] ja **Päiväntasaajan Guinea** (1. tammikuuta 2021)[xi] (molemmissa tapauksissa graduaation jälkeisen kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen).

GSP-asetukseen liittyvät muut säädökset:

- Tammikuun 16. päivänä 2019 annettu komission täytäntöönpanoasetus[xii], **suojatoimenpiteiden** käyttöönotosta **Kambodžasta ja Myanmarista** peräisin olevan indica-riisin tuonnissa.
- Helmikuun 11. päivänä 2019 annettu komission täytäntöönpanoasetus menettelyn aloittamisesta **Kambodžan kuningaskunnalle myönnettyjen tullietuuksien peruuttamiseksi väliaikaisesti**[xiii].

3.2. Tulevat muutokset:

GSP-edunsaajamaat, jotka Maailmanpankki on luokitellut kolmena peräkkäisenä vuotena ylemmän keskitulotason maiksi, menettävät GSP-edunsaajamaan asemansa. Näin ollen **Nauru, Samoa ja Tonga** poistetaan edunsaajamaiden luettelosta 1. tammikuuta 2021.

Muita maita on luokiteltu ylemmän keskitulotason maiksi vuodesta 2018 (**Armenia**) ja 2019 (**Sri Lanka**) alkaen. **Vietnam** menettää GSP-edunsaajamaan asemansa kahden vuoden kuluttua EU:n kanssa tehdyn vapaakauppasopimuksen voimaantulosta. Toimijat voivat kuitenkin käyttää GSP-tulleja, jos ne ovat suotuisampia.

Lisäksi useiden LDC-maiden on määrä siirtyä pois LDC-maiden ryhmästä. Tämä merkitsee poistamista EBA-menettelystä hyötyvien maiden luettelosta kolmen vuoden siirtymäkauden jälkeen. Kyseiset maat voivat pyrkiä sen jälkeen GSP+-järjestelmään, jos ne täyttävät sen edellytykset, tai hyödyntää yleistä GSP-menettelyä. **Bhutanin** graduaation aika on vuonna 2023, ja sen jälkeen vuorossa ovat **São Tomé ja Principe ja Salomonsaaret** vuonna 2024. **Tuvalun ja Kiribatin** graduaation päivämäärä määritetään vuonna 2021. **Bangladeshin, Laosin demokraattisen kansantasavallan, Myanmarin, Nepalin ja Itä-Timorin** graduaatiota voidaan suositella samana vuonna.

Kaksi yleisestä GSP-menettelystä hyötyvää maata (**Tadžikistan ja Uzbekistan**) ovat ilmaisseet olevansa kiinnostuneita liittymään GSP+-menettelyyn.

3.3. Tuleva GSP-asetus

Nykyisen GSP-asetuksen voimassaolo päättyy 31. joulukuuta 2023. Jotta taloudelliset toimijat ja edunsaajamaat voisivat mukautua uuteen asetukseen, komissio on käynnistänyt uuden asetuksen valmistelun. Tarkoituksena on, että uudessa asetuksessa jatketaan nykyistä käytäntöä, jonka mukaan edistetään edunsaajamaiden talouden,

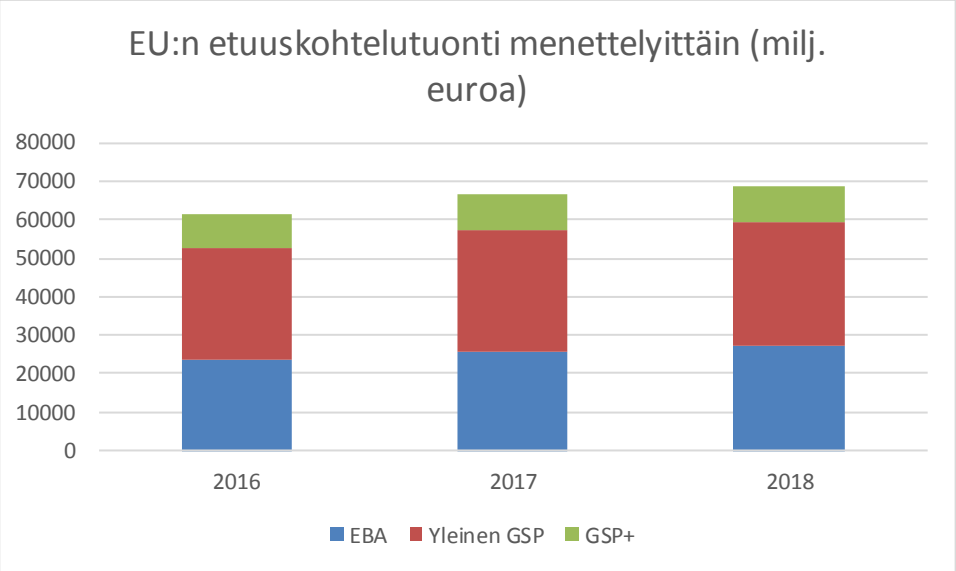
yhteiskunnan ja ympäristön kestävää kehitystä, mukaan lukien hyvä hallinto ja ihmisoikeudet. Ensisijaisena tavoitteena on köyhyyden poistaminen. Julkiset kuulemiset järjestetään vuonna 2020.

Euroopan parlamentti antoi 14. maaliskuuta 2019 GSP-asetuksen täytäntöönpanoa koskevan päätöslauselman[xiv], joka ei liity lainsäädäntöön. Euroopan parlamentti panee merkille GSP-asetuksen myönteisen vaikutuksen ja esittää useita suosituksia tulevan GSP-asetuksen valmistelua varten. Tulevassa asetuksessa olisi erityisesti kannustettava monipuolistamista, painotettava enemmän ympäristönormien parantamista ja tehostettava valvontaa.

4. GSP-JÄRJESTELMÄ TOIMII: TALOUDELLISET HYÖDYT KEHITYSMAILLE

GSP-edunsaajamaiden pienemmästä määrästä huolimatta GSP-maiden EU:n tuonnin kokonaisarvo nousi raportointijaksolla 2018–2019 huomattavasti 61,3 miljardista eurosta vuonna 2016 yhteensä 68,9 miljardiin euroon vuonna 2018. Tuonnin arvosta 32,3 miljardia euroa oli peräisin yleisen GSP-menettelyn edunsaajamaista, noin 9,5 miljardia euroa GSP+-edunsaajamaista ja 27,1 miljardia euroa EBA-maista[xv].

Kaavio 1. Kolmen GSP-menettelyn mukaisen EU:n tuonnin arvo

Kun tarkastellaan **EU:n kokonaistuontia** (mukaan lukien muu kuin etuuskohteluun perustuva tuonti) vuosina 2016–2018, GSP-edunsaajamaiden tuonti kasvoi 16,2 prosenttia. EBA-maiden vienti EU:hun kasvoi 9,9 prosenttia, GSP+-edunsaajamaiden 13,4 prosenttia ja yleisen GSP-menettelyn alainen vienti 18,8 prosenttia. **Intian** osuus GSP-edunsaajamaiden kokonaistuonnista (mukaan lukien muu kuin etuuskohteluun perustuva tuonti) on suurin. Sen jälkeen tulevat **Vietnam**, **Nigeria**, **Bangladesh** ja **Indonesia**.

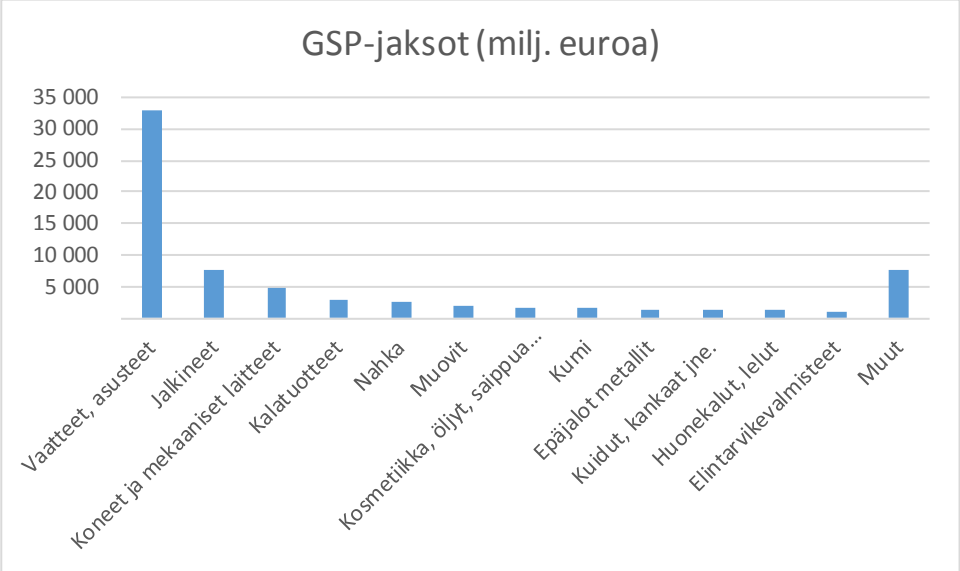
Jos tarkastellaan ainoastaan **etuuskohteluun perustuvaa tuontia**, **Bangladeshista** on muodostunut EU:n tärkein GSP-kumppani. Lähellä perässä tulevat **Intia, Indonesia, Vietnam ja Pakistan**.

Taulukko 1. EU:n GSP-tuonnin arvo tärkeimmistä edunsaajamaista (miljoonaa euroa) ja niiden prosentuaalinen osuus kokonaistuonnista ja EU:n GSP-kokonaistuonnista vuonna 2018

GSP-edunsaajamaa	GSP-tuonti (milj. euroa)	EU:n kokonaistuonti (milj. euroa)	Maan GSP-tuonnin osuus sen EU-tuonnista	Maan GSP-tuonnin osuus EU:n GSP-kokonaistuonnista	% EU:n kokonaistuonnista
Bangladesh	16 776	17 401	96,4%	24,4%	0,96%
Intia	16 378	43 601	37,6%	23,8%	2,41%
Vietnam	8 994	37 531	24,0%	13,1%	2,07%
Indonesia	6 616	15 557	42,5%	9,6%	0,86%
Pakistan	5 885	6 740	87,3%	8,5%	0,37%
Kambodža	4 987	5 255	94,9%	7,2%	0,29%
Myanmar	1 926	2 189	88,0%	2,8%	0,12%
Filippiinit	1 915	7 490	25,6%	2,8%	0,41%
Sri Lanka	1 365	2 755	49,5%	2,0%	0,15%
Mosambik	1 219	1 840	66,3%	1,8%	0,10%
Senegal	367	543	67,6%	0,5%	0,03%
Mauritania	353	523	67,4%	0,5%	0,03%
Malawi	260	301	86,6%	0,4%	0,02%
Tansania	256	473	54,2%	0,4%	0,03%
Etiopia	236	642	36,8%	0,3%	0,04%
Laos	182	251	72,6%	0,3%	0,01%
Uganda	131	471	27,9%	0,2%	0,03%
Nigeria	115	18 715	0,6%	0,2%	1,03%

Tuotejaksojen osalta suurimman osan GSP-tuonnista (47,9 prosenttia 33 miljardista eurosta) muodostavat yhä **vaatteet ja vaatetustarvikkeet**, joiden jälkeen tulevat **jalkineet** (11 prosenttia), **mekaaniset laitteet** (7 prosenttia), **kalatuotteet** (4 prosenttia), **nahka** (3,7 prosenttia) ja **muovit** (2,7 prosenttia) – ks. kaavio 2.

Kaavio 2. EU:n GSP-tuonnin tärkeimmät tuotejaksot vuonna 2018

4.1. Väliarviointi: GSP-järjestelmä on tehokas

Komissio antoi vuonna 2018 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksensa GSP-asetuksen soveltamisesta.[xvi] Tämä väliarviointi osoittaa, että EU:n GSP-järjestelmä toimii: siinä on onnistuttu keskittämään etuuksia apua eniten tarvitseville maille, ja sillä on edistetty niiden kestävää kehitystä. EU:n GSP-järjestelmän tehokkuus on parantunut valvontamekanismin ansiosta, minkä seurauksena ihmisoikeudet ja työntekijöiden oikeudet ovat parantuneet. Tekstiili- ja vaatetusalalla EBA-menettelyn mukaisella etuuskohteluviennillä on ollut myönteinen vaikutus liiketoimintaan ja työpaikkojen luomiseen.

Joitakin väliarvioinnin suosituksia ja jatkotoimia

- *Avoimuuden lisääminen*: Komissio harkitsee useita käytännön toimia, joilla parannettaisiin GSP+-menettelyn valvontaa ja lisättäisiin kansalaisyhteiskunnan osallistumista sekä parannettaisiin tietoisuutta järjestelmästä yritysten ja kansalaisjärjestöjen sekä työmarkkinaosapuolten parissa.
- *GSP-asetuksen suojatoimenpiteitä koskevien säännösten käyttö*: EU määräsi vuonna 2019 Kambodžasta ja Myanmarista peräisin olevan indica-riisin tuontia koskevia suojatoimenpiteitä GSP-asetuksen mukaisen tutkimuksen perusteella.
- *Peruuttamismenettelyjen käynnistäminen sen seurauksena, että asiaankuuluvat valvontaelimet ovat raportoineet vakavista ja järjestelmällisistä rikkomuksista*: komissio käynnisti 11. helmikuuta 2019 Kambodžalle myönnettyjen tullietuuksien väliaikaista peruuttamista koskevan menettelyn.
- *Kehitysyhteistyökumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön tehostaminen edelleen myös lisäinvestointien houkuttelemiseksi LDC-maihin.*

5. GSP-JÄRJESTELMÄLLÄ EDISTETÄÄN KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ

Työntekijöiden oikeuksien ja ihmisoikeuksien osalta väliarvioinnissa havaittiin, että GSP+-järjestelmällä lisätään tehokkaasti vaikuttavuutta sekä GSP+-valvontamekanismin

että liittymismahdollisuuksien (hakijamaat) avulla. GSP+-järjestelmän noudattamisen tiiviimpi valvonta ja valvonnan soveltamisalan laajentaminen ovat lisänneet EU:n vaikutusmahdollisuuksia.

Raportointijaksolla 2018–2019 Euroopan komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH) tekivät valvontakäyntejä **Armeniassa, Boliviassa, Kirgisiassa, Mongoliassa, Pakistanissa, Filippiineillä, Sri Lankassa, Kambodžassa, Bangladeshissa ja Myanmarissa**. GSP-järjestelmällä on ollut huomattava vaikutus työpaikkojen luomiseen – arviot vaihtelevat 500 000 työpaikasta Myanmarissa viiteen miljoonaan työpaikkaan Bangladeshissa –, minkä lisäksi yhteistyön ansiosta huomiota on kiinnitetty enemmän myös työelämän normeihin, ihmisoikeuksiin ja GSP+-järjestelmän tapauksessa ympäristöön ja hyvään hallintoon.

Lasten oikeuksien osalta on edistytty: **Mongoliassa** on hyväksytty lasten oikeuksien suojelua koskevia säädöksiä ja lisätty merkittävästi talousarviomäärärahoja. **Paraguay** on ponnistellut lasten oikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi. **Sri Lankassa** lapsityövoiman osuus laski yhteen prosenttiin. **Boliviassa** muutettiin työssäkäynnin vähimmäisikä vastaamaan ILO:n normeja. **Pakistanissa** hallitus suostui lapsityövoimaa koskeviin selvityksiin. **Kap Verde** edistyi merkittävästi lasten seksuaalisen hyväksikäytön kriminalisoinnissa.

Mahdolliseen ihmisoikeuksien taantumiseen on puututtu. Vaatimukset **kuolemanrangaistuksen** palauttamisesta ovat huolestuttavia. Huolestuttavinta on **Filippiineillä** uudelleen esitetty vaatimus äänestää kuolemanrangaistusta koskevasta lakiehdotuksesta. Tällainen laki olisi vastoin sitoumuksia, jotka **Filippiinit** on tehnyt allekirjoittamalla KP-sopimuksen toisen valinnaisen pöytäkirjan. **Sri Lankassa** esitetyt ilmoitukset teloitusten käynnistämisestä uudelleen herättävät huolta. Näkymät eivät ole kuitenkaan pelkästään synkkiä: esimerkiksi äskettäisen GSP+-valvontakäynnin aikana Sri Lankan hallituksen virkamiehet olivat luottavaisia sen suhteen, että kuolemanrangaistusten täytäntöönpanon keskeyttäminen pysyy tosiallisesti voimassa. **Mongolian** omassa arvioinnissa todettiin, että kuolemanrangaistuksen palauttaminen olisi ristiriidassa maan kansainvälisten velvoitteiden kanssa, mikä auttoi torjumaan suunnitelmia kuolemanrangaistuksen palauttamisesta. **Pakistanissa** keskustellaan siitä, olisiko sellaisten rikosten määrää vähennettävä, joista voidaan rangaista kuolemantuomiolla. Lisäksi maassa on vähennetty merkittävästi teloituksia ja uudistettu armahduspyyntöjä koskevaa menettelyä.

Joissain maissa **kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet ovat kaventumassa**. **Pakistanista** ollaan karkottamassa useita kansainvälisiä kansalaisjärjestöjä. Tällä on vaikutusta myös maassa yhä toimivien järjestöjen vapauksiin. Sananvapaus on uhattuna, myös tiedotusvälineissä. **Boliviassa** on raportoitu ihmisoikeuksien puolustajiin ja toimittajiin kohdistuneesta sanallisesta ja fyysisestä väkivallasta sekä heitä vastaan käynnistettyjen oikeudenkäyntien määrän lisääntymisestä. **Filippiinien** osalta vakava huolenaihe on laittomia huumausaineita torjuntaan liittyvien kuolemantapausten määrä ja kaikkien kuolemantapausten tehokkaan, puolueettoman ja avoimen tutkinnan puuttuminen. Kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet kaventuvat myös **terrorismin torjunnan** vuoksi toteutettujen toimenpiteiden takia. Tämä on lisännyt kansalaisyhteiskunnan jäseniin, ihmisoikeuksien puolustajiin, alkuperäisväestöön, toimittajiin ja asianajajiin kohdistuvaa väkivaltaa. **Kambodžassa** demokratia sekä ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ovat heikentyneet ja poliittisen opposition, tiedotusvälineiden ja kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet ovat kaventuneet viimeisten kolmen vuoden aikana.

Armenia osoitti puolestaan parantaneensa merkittävästi sanan- ja kokoontumisvapautta ”samettivallankumouksen” aikana vuonna 2018.

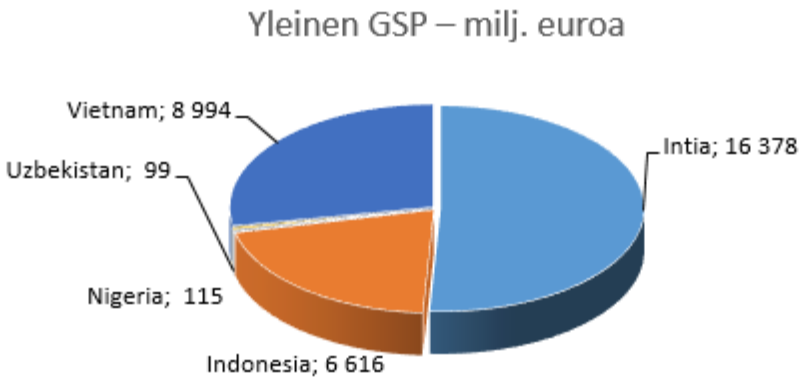
Työntekijöiden oikeuksien saralla **yhdistymisvapaus** on yhä huolenaihe **Sri Lankassa, Pakistanissa, Bangladeshissa ja Myanmarissa**. **Kirgisiassa** ammattiyhdistyksiä koskevan lakiehdotuksen hyväksyminen rajoittaisi merkittävästi ammattiyhdistysten riippumattomuutta. **Filippiineillä** kongressi hyväksyi työsuhteen pysyvyyttä koskevan lain, jotta sopimustyöntekijöiden käyttöön liittyvät väärinkäytökset saataisiin loppumaan, mutta presidentti käytti äskettäin veto-oikeuttaan tähän lakiin.

Ympäristön ja ilmastonmuutoksen osalta maat ovat parantaneet raportointiaan (esim. uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus). Kaikki edunsaajamaat ovat allekirjoittaneet **Pariisin sopimuksen ja Kigalin muutoksen Montrealin pöytäkirjaan**. Ympäristön voimakkaampi painotus valvonnassa voisi kuitenkin todennäköisesti lisätä vaikutusta. Vuoden 2020 jälkeisessä maailmanlaajuisessa luonnon monimuotoisuutta koskevassa kehyksessä – joka perustuu biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen – on määrä asettaa tiukempia tavoitteita ja mekanismeja maiden edistymisen ja täytäntöönpanon arviointia varten.

6. YLEINEN GSP-MENETTELY

Raportointijaksolla 2018–2019 **Ghana, Norsunluurannikko ja Swazimaa** siirtyivät pois GSP-järjestelmästä, koska ne tekivät vapaakauppasopimuksen EU:n kanssa, kun taas yksi maa liittyi GSP-järjestelmään (**Samoa),** koska se siirtyi pois LDC-maiden ryhmästä. Tämän seurauksena edunsaajamaita oli yhteensä 15 raportointijakson lopussa. Alla olevassa kaaviossa esitetään yleisen GSP-menettelyn perusteella etuuskohteluun perustuvan tuonnin jakautuminen[xvii] vuonna 2018.

Kaavio 3. Yleisen GSP-menettelyn tärkeimmät edunsaajamaat vuonna 2018 (EU:n tuonti miljoonina euroina)

Vaikka GSP-tuonti väheni hieman (16,6 miljardista eurosta vuonna 2016 yhteensä 16,4 miljardiin euroon vuonna 2018), **Intia on yhä yleisen GSP-menettelyn suurin edunsaajamaa**, sillä sen osuus kaikesta EU:hun saapuneesta GSP-tuonnista on 50,8 prosenttia. Intian jälkeen tulevat **Vietnam** (27,9 prosenttia) ja **Indonesia** (20,5

prosenttia). **Nigeria** ja **Uzbekistan** tulevat perässä kärkiviisikossa. Niiden osuudet ovat pieniä (Nigerian 0,4 prosenttia ja Uzbekistanin 0,3 prosenttia).

Tuotteiden graduaatio

Tuotteiden graduaatiolla tarkoitetaan etuuksien poistamista GSP-edunsaajamailta tietyiltä tuotejaksoilta perustuen siihen ajatteluun, että kyseisten tuotteiden tuonti ei enää tarvitse EU:n etuuskohtelua. Sitä sovelletaan yleiseen GSP-menettelyyn. Uudet graduaatiot ovat voimassa 1. tammikuuta 2020 ja 31. joulukuuta 2022 välisenä aikana:

Taulukko 2. Tuotteiden graduaatio jaksoilla 2017–2019 ja 2020–2022

GSP-edunsaajamaa	GSP-jakso graduoitu 31. joulukuuta 2019 asti	GSP-jakso graduoitu 1. tammikuuta 2020 alkaen	Tuotteen kuvaus
Intia	S-5		Kivennäistuotteet
	S-6a	S-6a	Epäorgaaniset ja orgaaniset kemikaalit
	S-11a	S-11a	Tekstiilit
	S-14	S-14	Helmet ja jalometallit
	S-15a	S-15a	Rauta, teräs sekä rauta- tai terästavarat
	S-15b	S-15b	Epäjalot metallit (rautaa ja terästä lukuun ottamatta) ja epäjalosta metallista valmistetut tavarat (rauta- ja terästavaroita lukuun ottamatta)
		S-17a	Rautatieveturit, raitiomoottorivaunut ja muu liikkuva kalusto
	S-17b	S-17b	Moottoriajoneuvot, polkupyörät, ilma- ja avaruusalukset, alukset
Indonesia	S-1a	S-1a	Elävät eläimet ja eläintuotteet, kalaa lukuun ottamatta
	S-3	S-3	Eläin- tai kasviöljyt, -rasvat ja -vahat
		S-5	Kivennäistuotteet
		S-9 a	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili
Kenia	S-2a	S-2a	Elävät kasvit ja kukkaviljelytuotteet
Ukraina	S-17a		Rautateiden ja raitioteiden kuljetusvälineet ja tuotteet
	S-3		Eläin- tai kasviöljyt, -rasvat ja -vahat

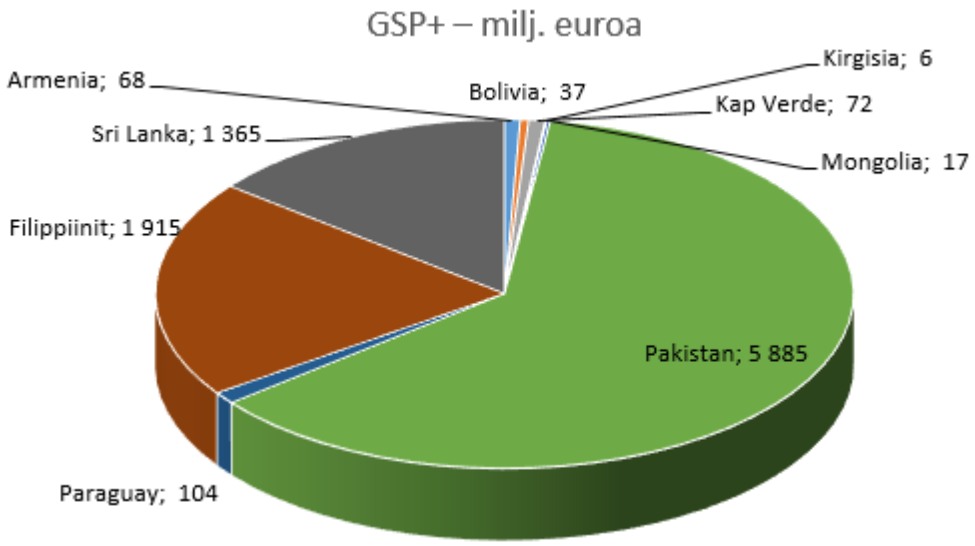
7. GSP+-MENETTELY

GSP+-menettely on yksi EU:n tärkeimmistä välineistä, joilla edistetään kestävää kehitystä heikossa asemassa olevissa kehitysmaissa. Maiden on täytettävä kahdenlaiset

lisäkriteerit: i) haavoittuvuus (koostuu tuonnin osuudesta ja talouden monipuolisuudesta) ja ii) kestävä kehitys. Jälkimmäisen osalta niiden on ratifioitava 27 keskeistä kansainvälistä ihmisoikeuksia, työntekijöiden oikeuksia, ympäristönsuojelua ja hyvää hallintoa koskevaa yleissopimusta. Lisäksi maat eivät ole saaneet tehdä varaumia, jotka ovat kiellettyjä näissä sopimuksissa. Näiden sopimusten mukaisten valvontaelinten viimeisimmissä päätelmissä ei saa myöskään olla sopimusten tehokkaaseen täytäntöönpanoon liittyviä vakavia puutteita. Raportointikausi 2018–2019 kattaa yhdeksän GSP+-edunsaajamaata: **Armenia, Bolivia, Kap Verde, Kirgisia, Mongolia, Pakistan, Paraguay, Filippiinit ja Sri Lanka.**

Paraguay ei ole enää hyötynyt GSP+-menettelystä 1. tammikuuta 2019 lähtien, koska se on luokiteltu ylemmän keskitulotason maaksi kolmena peräkkäisenä vuotena. Kaaviossa 4 esitetään GSP+-maista tulevan etuuskohteluun perustuvan tuonnin arvo vuonna 2018. Suurin osa oli peräisin **Pakistanista**, jonka osuus GSP+-kokonaistuonnista EU:hun oli 62,2 prosenttia (74 prosenttia vuonna 2018).

Kaavio 4. GSP+-menettelyn tärkeimmät edunsaajamaat vuonna 2018 (tuonti EU:hun miljoonina euroina)

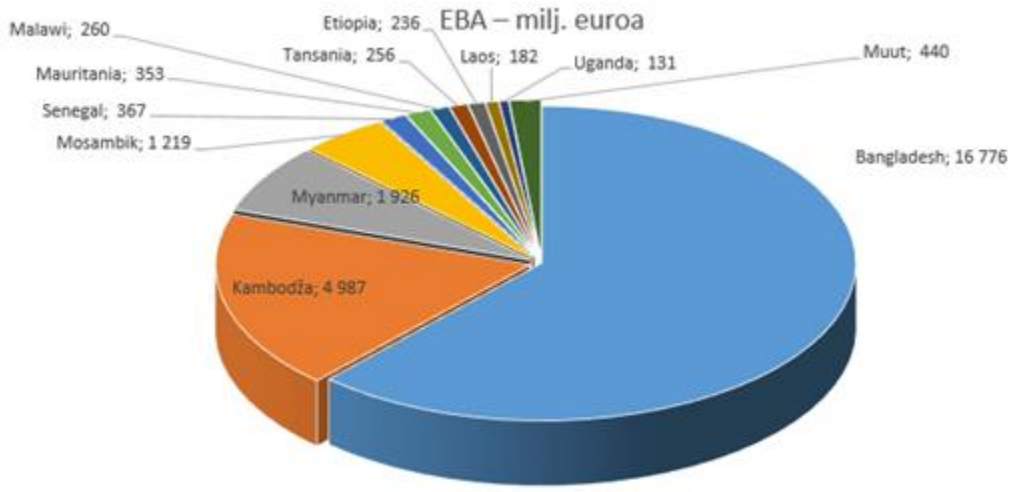

8. KAIKKI PAITSI ASEET (EBA) -MENETTELY

EBA on EU:n kaupankäynnin lippulaivaväline, jonka tarkoituksena on auttaa maailman köyhimpiä ja heikoimpia maita eli LDC-maita. Yksi maa (**Samoa**) poistettiin menettelystä vuonna 2019, koska se graduoitiin LDC-maan asemasta vuonna 2014. Näin ollen edunsaajamaiden kokonaismäärä on 48.

Kaaviossa 5 esitetään EBA-menettelyn edunsaajamaista EU:hun tulevan etuuskohteluun perustuvan tuonnin arvon ja osuuksien jakautuminen vuonna 2018. Suurin osa EBA-tuonnista oli peräisin **Bangladeshista** (61,8 prosenttia), jonka jälkeen tulivat **Kambodža** (18,4 prosenttia) ja **Myanmar** (7,1 prosenttia). Kaikkien GSP-edunsaajamaiden osalta **Bangladesh ohitti Intian vuonna 2018** (Bangladeshin etuuskohteluun perustuvan tuonnin arvo oli 16,8 miljardia euroa, Intian 16,4 miljardia euroa).

Kaavio 5. Kaikki paitsi aseet -menettelyn tärkeimmät edunsaajamaat vuonna 2018 (tuonti EU:hun miljoonina euroina)

9. KUMPPANUUS

GSP on enemmän kuin pelkkä kaupankäynnin väline: EU:n kanssa kansainvälisten yleissopimusten tehokkaasta täytäntöönpanosta käytävä keskustelu tukee asianosaisten maiden pitkäkestoista kestävää kehitystä.

EU tarjoaa kumppaneille myös rahoitusta, joka auttaa yleissopimusten täytäntöönpanossa ja hyödyntämään paremmin etuuksia.

Mongoliassa määritettiin tuotteita, joita voitaisiin markkinoida EU:hun GSP+-menettelyn avulla. EU:n talousarviotukeen sisältyi – hallituksen pyynnöstä – lapsityövoimaa koskeva selvitys. **Sri Lankassa** EU auttoi laatimaan kansallisen vientistrategian**. Kirgisian tasavallassa** EU:n teknisen tuen avulla parannettiin tietoisuutta EU:n normeista, menettelyistä ja liiketoimintamalleista ja lisättiin etuuksien käyttöastetta. **Armeniassa** alueellisille kansalaisjärjestöille myönnetyllä tuella autettiin tuottamaan YK:n raportoinnille vaihtoehtoisia näyttöön perustuvia raportteja. **Kap Verdessä** EU tuki ensimmäistä kotitaloustyöntekijöiden yhdistystä. **Boliviassa** EU tuki ilmaista oikeudellista neuvontaa poliittiseen väkivaltaan liittyvissä tapauksissa tarjoavan keskuksen perustamista. **Pakistanissa** EU tuki hanketta, jossa keskityttiin maataloudessa työskentelevien naisten sosioekonomisten oikeuksien parantamiseen Punjabissa. **”**SMART **Myanmar”** -hankkeella edistetään vaatteiden kestävää valmistusta ja kulutusta. ”Trade for Decent Work” -hankkeessa EU tekee yhteistyötä ILO:n kanssa ILO:n keskeisten yleissopimusten soveltamisen parantamiseksi **Bangladeshissa**.

10. PÄÄTELMÄT

EU:n yksipuoliset kauppaetuudet auttavat maita pääsemään köyhyydestä kaupan avulla luomalla arvoihin perustuvan talouden: yli 10 prosenttia EU:n tuonnista on peräisin GSP-edunsaajamaista (mukaan lukien muu kuin etuuskohteluun perustuva tuonti). Helpottamalla vientiä EU:hun GSP-järjestelmä houkuttelee investointeja ja tukee integroitumista globaaleihin arvoketjuihin. Tämä luo työpaikkoja ja tuloja.

GSP-järjestelmä tarjoaa kannustimia investointien tekemiseen edunsaajamaihin. Vaikka etuuskohteluun perustuvan tuonnin osuus EU:n kokonaistuonnista on verrattain vähäinen – 3,8 prosenttia vuonna 2018 –, sen avulla kannustettiin yrityksiä ja hallituksia yhdistämään liiketoiminta kestävään kehitykseen. Hyvän hallinnon ja ihmisoikeuksien edistäminen tarjoaa paremmin ennakoitavissa olevan liiketoimintaympäristön. Vaatetusteollisuudessa EU:n ostajat ovat ottamassa käyttöön uusia liiketoimintamalleja, joissa sovellettavat ympäristö- ja työnormit ovat tiukempia. Näiden kansainvälisten arvojen noudattaminen tekee yrityksistä kilpailukykyisempiä.

GSP-järjestelmän on edelleen oltava kehityksen kannalta merkityksellinen. Etuudet heikkenevät kauppasopimusten vuoksi. Johdonmukaisuuden varmistamisesta muiden politiikan alojen kanssa on tullut entistä tärkeämpää, jotta edunsaajamaat voivat hyödyntää GSP-järjestelmää. Tähän kuuluu monipuolistuvien talouksien tukeminen, uusien sijoittajien houkutteleminen sekä kaupan helpottaminen ja tietoisuuden lisääminen.

GSP-järjestelmä tarvitsee vahvoja kumppanuuksia: EU jatkaa tiivistä yhteistyötä edunsaajien ja sidosryhmien kanssa. Nämä kumppanit, mukaan lukien Euroopan parlamentti ja EU:n jäsenvaltiot, ovat olennaisen tärkeitä, jotta kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 voidaan toteuttaa. EU:n teollisuus on edelläkävijä työntekijöitä, tuotantoprosesseja ja ympäristöä koskevien tiukkojen normien alalla ja liiketoimintasuunnitelmiensa avulla se voi tukea maiden kestävää kehitystä.

EU:n markkinoille pääsyn avulla tuemme kehitysmaita niiden ponnisteluissa kohti talouskasvua, köyhyyden vähentämistä, hyvää hallintoa ja kestävää kehitystä.

LIITE I. EDUNSAAJAT

Taulukko 1. Yleinen GSP-menettely

	Yleisen GSP-menettelyn edunsaajamaat raportointijaksolla 2018–2019	Muutokset edunsaajamaan asemaan vuosina 2018–2019 ja sen jälkeen
1.	Cookinsaaret	
2.	Norsunluurannikko	Poistui järjestelmästä 1. tammikuuta 2019
3.	Ghana	Poistui järjestelmästä 1. tammikuuta 2019
4.	Intia	
5.	Indonesia	
6.	Kenia	
7.	Mikronesian liittovaltio	
8.	Nauru	
9.	Nigeria	
10.	Niue	
11.	Kongon tasavalta	Lisätty 1. tammikuuta 2019 EBA-menettelystä poistamisen jälkeen
12.	Samoa	
13.	Swazimaa	Poistui järjestelmästä 1. tammikuuta 2019
14.	Syyria	
15.	Tadžikistan	
16.	Tonga	
17.	Uzbekistan	
18.	Vietnam	Poistetaan kahden vuoden kuluttua EU:n kanssa tehdyn vapaakauppasopimuksen voimaantulosta

Taulukko 2. GSP+-menettely

	GSP+-menettelyn edunsaajamaat raportointijaksolla 2018–2019	**Muutokset GSP+-edunsaajamaan asemaan vuosina 2018–2019 ja sen jälkeen**
1.	Armenia	Saattaa poistua järjestelmästä 1. tammikuuta 2022 mennessä*
2.	Bolivia	
3.	Kap Verde	
4.	Kirgisia	
5.	Mongolia	Poistui järjestelmästä 1. tammikuuta 2019
6.	Pakistan	
7.	Paraguay	
8.	Filippiinit	
9.	Sri Lanka	Saattaa poistua järjestelmästä 1. tammikuuta 2023 mennessä*

*Riippuu Maailmanpankin luokituksesta ylempään keskitulotasoon.

Taulukko 3. EBA-menettely

EBA-edunsaajamaat raportointijaksolla 2018–2019			
1	Afganistan	26	Mali
2	Angola	27	Mauritania
3	Bangladesh	28	Malawi
4	Bhutan	29	Myanmar
5	Burkina Faso	30	Mosambik
6	Burundi	31	Nepal
7	Benin	32	Niger
8	Kambodža	33	Ruanda
9	Tšad	34	Samoa **(poistettu 1. tammikuuta 2019)**
10	Kongon demokraattinen tasavalta	35	Sierra Leone
11	Keski-Afrikan tasavalta	36	Senegal
12	Komorit	37	Salomonsaaret
13	Djibouti	38	Somalia
14	Eritrea	39	Etelä-Sudan
15	Etiopia	40	Sudan
16	Gambia	41	São Tomé ja Príncipe
17	Guinea	42	Tansania
18	Päiväntasaajan Guinea	43	Itä-Timor
19	Guinea-Bissau	44	Togo
20	Haiti	45	Tuvalu
21	Kiribati	46	Uganda
22	Laosin demokraattinen kansantasavalta	47	Vanuatu
23	Liberia	48	Jemen
24	Lesotho	49	Sambia
25	Madagaskar		

LIITE II. TILASTOTIEDOT

Taulukko 1. Etuuskohteluun perustuvan tuonnin arvo kaikkien GSP-maiden osalta (tuhatta euroa)*

Lähde: COMEXT – TARIC – ISDB			2016				2017				2018			
GSP-luokka	Kolmas maa	Tuote-jakso	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)
			Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty	
Kaikki GSP:t	Kaikki kolm. maat	Kaikki jaksot	157 968 285	77 772 810	61 304 975	78,8	171 015 879	81 859 271	66 500 268	81,2	183 561 869	84 197 170	68 867 982	81,8
GSP EBA	Kaikki kolm. maat	Kaikki jaksot	36 231 581	25 629 460	23 542 234	91,9	36 322 070	27 282 563	25 470 092	93,4	39 815 338	29 042 288	27 135 733	93,4
Yleinen GSP	Kaikki kolm. maat	Kaikki jaksot	104 700 491	41 659 377	29 168 901	70,0	115 944 571	43 256 512	31 682 039	73,2	124 430 850	43 762 080	32 264 222	73,7
GSP+	Kaikki kolm. maat	Kaikki jaksot	17 036 213	10 483 974	8 593 840	82,0	18 749 238	11 320 197	9 348 137	82,6	19 315 681	11 392 802	9 468 028	83,1

Taulukko 2. Yleiseen GSP-menettelyyn kuuluvan maan etuuskohteluun perustuvan tuonnin arvo (tuhatta euroa)*

Lähde: COMEXT – TARIC – ISDB			2016				2017				2018			
GSP-luokka	Kolmas maa	Tuote-jakso	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)
			Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty	
Yleinen GSP	Kongo	Kaikki jaksot	1 048 684	34 084	14 350	42,1	1 001 210	20 113	13 739	68,3	847 801	40 989	32 744	79,9
Yleinen GSP	Cookinsaaret	Kaikki jaksot	8 659	246	31	12,7	7 721	54	3	6,3	12 118	29		
Yleinen GSP	Ghana	Kaikki jaksot	2 287 682	683 385	868	0,1	1 791 855	742 412	5 677	0,8	2 591 628	766 996	1 256	0,2
Yleinen GSP	Intia	Kaikki jaksot	37 687 522	18 889 804	16 638 803	88,1	42 011 292	18 521 203	16 055 203	86,7	43 601 093	18 765 680	16 377 580	87,3
Yleinen GSP	Indonesia	Kaikki jaksot	14 029 260	7 314 440	5 166 233	70,6	15 508 752	8 054 954	6 372 484	79,1	15 557 258	8 173 754	6 616 400	80,9
Yleinen GSP	Norsunluurannikko	Kaikki jaksot	4 535 782	1 294 557	2 070	0,2	4 352 843	1 294 499	1 540	0,1	3 987 626	1 166 178	467	0,0
Yleinen GSP	Kenia	Kaikki jaksot	1 268 546	870 131	16 288	1,9	1 227 254	392 672	3 373	0,9	1 264 239	419 889	2 648	0,6
Yleinen GSP	Mikronesia	Kaikki jaksot	450	442	112	25,4	144	142	81	57,5	122	112	62	55,0
Yleinen GSP	Nauru	Kaikki jaksot	95	53			68	43			274	14		
Yleinen GSP	Nigeria	Kaikki jaksot	10 844 785	157 780	101 974	64,6	13 207 881	164 081	107 070	65,3	18 715 007	147 040	114 661	78,0
Yleinen GSP	Niue	Kaikki jaksot	267	181			231	21			346	22		
Yleinen GSP	Swazimaa	Kaikki jaksot	121 534	21 049	56	0,3	84 692	15 358			63 303	19 269	29	0,2
Yleinen GSP	Syyria	Kaikki jaksot	49 489	20 230	8 911	44,1	52 984	23 482	10 448	44,5	57 873	23 931	12 040	50,3
Yleinen GSP	Tadžikistan	Kaikki jaksot	81 968	12 916	11 822	91,5	42 857	17 412	15 527	89,2	46 884	15 383	14 083	91,5
Yleinen GSP	Tonga	Kaikki jaksot	863	125	35	28,2	312	106	56	52,4	1 403	1 019	97	9,5
Yleinen GSP	Uzbekistan	Kaikki jaksot	117 189	86 289	75 689	87,7	176 378	134 804	121 308	90,0	152 522	112 334	98 606	87,8
Yleinen GSP	Vietnam	Kaikki jaksot	32 617 715	12 273 664	7 131 655	58,1	36 478 097	13 875 158	8 975 529	64,7	37 531 353	14 109 440	8 993 548	63,7

* ”Kokonaistuonti” kattaa kaiken tuonnin, mukaan lukien tuotteet, jotka hyötyvät automaattisesti suosituimmuuskohtelun mukaisista nollatulleista. ”EBA-menettelyyn oikeutettu tuonti” viittaa vain niihin EBA-menettelyyn kuuluviin tuotteisiin, jotka eivät muutoin ole oikeutettuja suosituimmuuskohtelun mukaiseen nollatulliin.

Taulukko 3. EBA-maan etuuskohteluun perustuvan tuonnin arvo (tuhatta euroa)*

Lähde: COMEXT – TARIC – ISDB			2016				2017				2018			
GSP-luokka	Kolmas maa	Tuote-jakso	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)
			Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty	
GSP EBA	Kaikki kolmannet maat	Kaikki jaksot	36 231 581	25 629 460	23 542 234	91,9	36 322 070	27 282 563	25 470 092	93,4	39 815 338	29 042 288	27 135 733	93,4
GSP EBA	Afganistan	Kaikki jaksot	18 886	5 632	2 846	50,5	21 365	7 112	3 792	53,3	25 966	11 958	6 962	58,2
GSP EBA	Angola	Kaikki jaksot	4 156 543	69 808	30 828	44,2	2 273 906	55 874	28 024	50,2	3 628 254	47 610	32 460	68,2
GSP EBA	Bangladesh	Kaikki jaksot	16 384 267	16 321 080	15 617 510	95,7	16 744 627	16 676 909	16 145 456	96,8	17 400 928	17 327 005	16 776 310	96,8
GSP EBA	Benin	Kaikki jaksot	39 218	5 115	4 817	94,2	18 048	3 132	2 830	90,4	17 034	4 128	3 454	83,7
GSP EBA	Bhutan	Kaikki jaksot	2 604	2 139	1 884	88,1	13 218	13 121	12 954	98,7	26 226	25 475	24 972	98,0
GSP EBA	Burkina Faso	Kaikki jaksot	109 149	10 928	9 912	90,7	165 781	16 468	15 422	93,6	189 383	19 177	17 953	93,6
GSP EBA	Burundi	Kaikki jaksot	31 925	292	260	89,3	24 881	186	86	46,5	24 477	226	139	61,6
GSP EBA	Kambodža	Kaikki jaksot	4 595 590	4 529 091	4 179 306	92,3	4 957 827	4 922 461	4 711 554	95,7	5 254 668	5 214 970	4 987 305	95,6
GSP EBA	Keski-Afrikan tasavalta	Kaikki jaksot	16 556	748	6	0,9	12 258	385	363	94,2	13 335	358		
GSP EBA	Tšad	Kaikki jaksot	114 667	978			200 324	229			344 373	1 047		0,0
GSP EBA	Komorit	Kaikki jaksot	15 515	7 505	7 168	95,5	19 463	9 603	8 974	93,5	26 128	8 848	5 861	66,2
GSP EBA	Kongon demokraattinen tasavalta	Kaikki jaksot	738 795	6 001	3 595	59,9	747 666	8 701	7 030	80,8	693 937	34 773	33 419	96,1
GSP EBA	Djibouti	Kaikki jaksot	23 097	5 402	156	2,9	17 952	8 793	266	3,0	12 918	5 300	194	3,7
GSP EBA	Päiväntasaajan Guinea	Kaikki jaksot	1 237 741	22 795	19 052	83,6	1 046 548	13 428	11 680	87,0	1 263 790	7 028	1 900	27,0
GSP EBA	Eritrea	Kaikki jaksot	13 248	2 171	2 031	93,6	19 991	2 057	1 995	97,0	2 290	2 121	1 969	92,8
GSP EBA	Etiopia	Kaikki jaksot	712 168	400 421	245 789	61,4	651 593	248 859	228 748	91,9	641 581	245 054	236 088	96,3
GSP EBA	Gambia	Kaikki jaksot	14 039	10 512	9 933	94,5	11 847	6 660	6 475	97,2	17 864	11 640	9 859	84,7
GSP EBA	Guinea	Kaikki jaksot	522 866	2 664	811	30,5	442 790	3 062	1 447	47,3	507 006	1 843	1 022	55,4
GSP EBA	Guinea-Bissau	Kaikki jaksot	1 602	404			3 199	30			3 491	401	198	49,4
GSP EBA	Haiti	Kaikki jaksot	39 484	15 996	13 823	86,4	47 254	22 831	19 873	87,0	51 642	17 920	15 201	84,8
GSP EBA	Kiribati	Kaikki jaksot	152	97			300	211	140	66,4	298	178	158	88,6
GSP EBA	Laos	Kaikki jaksot	235 140	177 175	170 097	96,0	273 718	190 102	179 627	94,5	250 958	196 320	182 257	92,8
GSP EBA	Lesotho	Kaikki jaksot	207 516	2 875	2 047	71,2	270 789	5 617	1 253	22,3	352 205	5 862	1 586	27,1
GSP EBA	Liberia	Kaikki jaksot	272 913	4 301	379	8,8	534 157	1 219	49	4,0	341 751	542	5	0,9
GSP EBA	Madagaskar	Kaikki jaksot	935 078	702 377	9 859	1,4	1 114 120	843 318	22 715	2,7	1 166 604	900 121	20 387	2,3
GSP EBA	Malawi	Kaikki jaksot	267 919	215 082	214 029	99,5	364 680	306 073	304 207	99,4	300 737	263 068	260 300	98,9
GSP EBA	Mali	Kaikki jaksot	36 626	5 706	4 773	83,6	27 209	4 658	3 618	77,7	41 228	4 564	1 255	27,5
GSP EBA	Mauritania	Kaikki jaksot	428 459	224 239	217 879	97,2	497 476	316 171	312 154	98,7	523 375	358 765	352 581	98,3
GSP EBA	Mosambik	Kaikki jaksot	1 301 694	970 575	964 758	99,4	1 636 345	1 133 619	1 114 523	98,3	1 839 684	1 240 216	1 219 492	98,3
GSP EBA	Myanmar	Kaikki jaksot	974 013	878 013	828 360	94,3	1 507 975	1 398 240	1 316 449	94,2	2 188 738	2 016 300	1 926 416	95,5
GSP EBA	Nepal	Kaikki jaksot	94 312	83 435	77 175	92,5	93 138	82 461	74 986	90,9	90 223	78 759	71 368	90,6
GSP EBA	Niger	Kaikki jaksot	116 024	3 692	3 080	83,4	83 907	3 913	3 504	89,5	7 529	4 011	3 188	79,5
GSP EBA	Ruanda	Kaikki jaksot	51 349	1 991	947	47,6	56 158	6 511	5 575	85,6	64 459	10 550	10 061	95,4
GSP EBA	Samoa	Kaikki jaksot	1 882	1 475	293	19,9	5 524	4 051	117	2,9	2 553	669	446	66,6
GSP EBA	São Tomé ja Príncipe	Kaikki jaksot	10 241	183	98	53,5	7 835	151	91	60,5	5 380	744	533	71,7
GSP EBA	Senegal	Kaikki jaksot	416 579	266 230	255 426	95,9	441 511	337 757	324 888	96,2	542 620	381 831	366 717	96,0
GSP EBA	Sierra Leone	Kaikki jaksot	222 938	1 645	533	32,4	246 881	3 188	2 342	73,4	230 772	4 071	647	15,9
GSP EBA	Salomonsaaret	Kaikki jaksot	53 495	52 945	52 848	99,8	65 781	65 414	65 389	100,0	69 634	68 986	68 804	99,7
GSP EBA	Somalia	Kaikki jaksot	13 047	568	15	2,7	18 119	106			23 935	750	609	81,1
GSP EBA	Etelä-Sudan	Kaikki jaksot	303	104	70	67,6	234	74	5	6,7	93	35		
GSP EBA	Sudan	Kaikki jaksot	182 863	23 460	22 751	97,0	171 714	43 275	41 417	95,7	150 264	11 762	10 689	90,9
GSP EBA	Tansania	Kaikki jaksot	620 797	324 271	317 666	98,0	504 007	276 635	268 100	96,9	473 345	263 768	256 364	97,2
GSP EBA	Itä-Timor	Kaikki jaksot	5 369	71			12 880	6 598			9 808	5 181		
GSP EBA	Togo	Kaikki jaksot	102 775	33 290	24 138	72,5	76 888	20 349	18 669	91,7	78 778	23 650	22 288	94,2
GSP EBA	Tuvalu	Kaikki jaksot	51	28			155	42			294	34		
GSP EBA	Uganda	Kaikki jaksot	444 563	150 535	148 273	98,5	511 912	144 142	141 158	97,9	470 893	134 028	131 480	98,1
GSP EBA	Vanuatu	Kaikki jaksot	3 334	1 475	370	25,1	987	332	180	54,2	1 020	110	22	20,4
GSP EBA	Jemen	Kaikki jaksot	18 692	6 285	4 574	72,8	31 930	17 315	16 012	92,5	39 584	28 791	26 070	90,5
GSP EBA	Sambia	Kaikki jaksot	425 496	77 656	72 067	92,8	325 205	51 121	45 955	89,9	403 284	51 739	46 744	90,3

Taulukko 4. GSP+-menettelyyn kuuluvan maan etuuskohteluun perustuvan tuonnin arvo (tuhatta euroa)*

Lähde: COMEXT – TARIC – ISDB			2016				2017				2018			
GSP-luokka	Kolmas maa	Tuote-jakso	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)	Tuonti (tuhatta euroa)			GSP:n käyttöaste (%)
			Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty		Yhteensä	GSP-oikeutettu	GSP:tä käytetty	
GSP+	Kaikki kolmannet maat	Kaikki jaksot	17 036 213	10 483 974	8 593 840	82,0	18 749 238	11 320 197	9 348 137	82,6	19 315 681	11 392 802	9 468 028	83,1
GSP+	Armenia	Kaikki jaksot	310 033	116 430	107 772	92,6	351 132	135 485	130 319	96,2	207 913	74 868	68 162	91,0
GSP+	Bolivia	Kaikki jaksot	529 756	58 741	55 233	94,0	474 410	58 523	54 344	92,9	592 673	40 672	36 853	90,6
GSP+	Kap Verde	Kaikki jaksot	70 614	68 097	65 886	96,8	72 266	46 474	38 426	82,7	90 454	75 364	71 567	95,0
GSP+	Kirgisia	Kaikki jaksot	72 289	6 089	3 244	53,3	164 933	7 978	4 795	60,1	631 176	10 070	6 112	60,7
GSP+	Mongolia	Kaikki jaksot	64 167	18 139	15 264	84,1	69 579	19 509	16 795	86,1	72 587	17 942	16 522	92,1
GSP+	Pakistan	Kaikki jaksot	6 205 712	5 783 301	5 522 688	95,5	6 592 810	6 114 571	5 877 716	96,1	6 739 519	6 097 752	5 885 055	96,5
GSP+	Paraguay	Kaikki jaksot	1 074 459	41 718	36 558	87,6	1 147 669	53 960	47 532	88,1	735 556	110 178	104 408	94,8
GSP+	Filippiinit	Kaikki jaksot	6 306 721	2 361 822	1 681 542	71,2	7 241 862	2 620 112	1 937 602	74,0	7 490 408	2 618 057	1 914 773	73,1
GSP+	Sri Lanka	Kaikki jaksot	2 402 460	2 029 637	1 105 654	54,5	2 634 576	2 263 585	1 240 607	54,8	2 755 395	2 347 900	1 364 575	58,1

[i] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 978/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 732/2008 kumoamisesta (EUVL L 303, 31.10.2012).

[ii] Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EU) N:o 978/2012 soveltamisesta {SWD(2018) 430 final}, COM(2018) 665 final, Bryssel, 4.10.2018.

[iii] http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11541

[iv] Ks. ”Market Access for Products and Services of Export Interest to Least Developed Countries”, WTO:n sihteeristön muistio, WT/COMTD/LDC/W/66, 2. lokakuuta 2018.

[v] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/249, annettu 12 päivänä helmikuuta 2019 (EUVL L 42, 13.2.2019).

[vi] Komission delegoitu asetus (EU) 2015/1979, annettu 28 päivänä elokuuta 2015 (EUVL L 289, 5.11.2015).

[vii] Komission delegoitu asetus (EU) 2018/148, annettu 27 päivänä syyskuuta 2017 (EUVL L 26, 31.1.2018).

[viii] Komission delegoitu asetus (EU) 2015/1979, annettu 28 päivänä elokuuta 2015 (EUVL L 289, 5.11.2015).

[ix] Komission delegoitu asetus (EU) 2017/217, annettu 5 päivänä joulukuuta 2016 (EUVL L 34, 9.2.2017).

[x] Komission delegoitu asetus (EU) 2015/1979, annettu 28 päivänä elokuuta 2015 (EUVL L 289, 5.11.2015).

[xi] Komission delegoitu asetus (EU) 2018/148, annettu 27 päivänä syyskuuta 2017 (EUVL L 26, 31.1.2018).

[xii]Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/67, annettu 16 päivänä tammikuuta 2019 (EUVL L 15, 17.1.2019).

[xiii] Komission täytäntöönpanopäätös, annettu 11 päivänä helmikuuta 2019, menettelyn aloittamisesta Kambodžan kuningaskunnalle myönnettyjen tullietuuksien peruuttamiseksi väliaikaisesti asetuksen (EU) N:o 978/2012 19 artiklan mukaisesti (EUVL C 55, 12.2.2019).

[xiv] Euroopan parlamentin päätöslauselma, 14. maaliskuuta 2019, GSP-asetuksen (EU) N:o 978/2012 täytäntöönpanosta (2018/2107(INI).

[xv] GSP-asetuksen 35 artiklassa säädetään siitä, mihin tämän kertomuksen tilastotiedot perustuvat. Kauppapolitiikan pääosasto on koonnut luvut syyskuussa 2019 saatavilla olleiden tietojen perusteella COMEXT-tietokannasta (josta säädetään Extrastat-asetuksessa (asetus (EY) N:o 471/2009)) ja Eurostatilta. Analyysissä otetaan huomioon ainoastaan vapaaseen liikkeeseen tullimenettelyllä luovutettu unionin tuonti (”tavanomainen kauppa”), joten se voi olla pienempi kuin kokonaistuonti. Luvuissa ei oteta huomioon myöskään CN-erityiskoodeja, jotka eivät kuulu GSP-järjestelmään, eikä tilastojen osalta luottamuksellista kauppaa. Analyysi ei kata luottamuksellisia kauppatilastoja (jotta estetään yksittäistä EU-tuojaa koskevien tietojen johtaminen COMEXT-kauppatilastoista sekä mahdolliset vaikutukset analyysiin yksittäisen GSP-edunsaajamaan tai tuotteen (tavarakoodi) tasolla).

[xvi] COM(2018) 665 final, Bryssel, 4.10.2018.

[xvii] Etuuskohteluun perustuva tuonti on etuuskohteluun oikeutettua tuontia, johon on tosiasiallisesti sovellettu GSP-etuuskohtelua.